

U 21/2015 vp

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi aseiden hankinnan ja hallussapidon valvonnasta annetun neuvoston direktiivin muuttamisesta (asedirektiivin muuttaminen)

Perustuslain 96 §:n 2 momentin mukaisesti lähetetään eduskunnalle Euroopan komission 18 päivänä marraskuuta 2015 tekemä ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi ampuma-aseiden hankinnan ja hallussapidon valvonnasta annetun neuvoston direktiivin (91/477/ETY) muuttamisesta.

Helsingissä 3 päivänä joulukuuta 2015

Sisäministeri Petteri Orpo

Erityisasiantuntija Johanna Puiro

EHDOTUS EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVIKSI AMPUMA-ASEIDEN HANKINNAN JA HALLUSSAPIDON VALVONNASTA ANNETUN NEUVOSTON DIREKTIIVIN (91/477/ETY) MUUTTAMISESTA

1 Ehdotuksen tausta ja tavoitteet

Komissio antoi 18. marraskuuta 2015 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi ampuma-aseiden hankinnan ja hallussapidon valvonnasta annetun neuvoston direktiivin (91/477/ETY) muuttamisesta (COM(2015) 750). Ehdotuksen taustalla on viime vuosina ja erityisesti kuluneen vuoden aikana Ranskassa ja muualla Keski-Euroopassa tapahtuneet terroristi-iskut. Komissio katsoo, että nämä tapahtumat ovat selvä osoitus järjestäytyneen rikollisuuden ja terrorismin aiheuttamasta hyvin moniulotteisesta turvallisuushaasta. Niihin vastaamiseksi tulee entisestään vahvistaa keinoja ampuma-aseiden salakuljetuksen vaikeuttamiseksi. Komissio katsoo, että ampuma-aseiden osalta EU:ssa tarvitaan entistä koordinoitumpaa ja yhtenäistä lähestymistapaa.

Neuvoston direktiivin aseiden hankinnan ja hallussapidon valvonnasta 91/477/ETY (jäljempänä asedirektiivi) tavoitteena on huolehtia siitä, että sisämarkkinat toimivat ampuma-aseiden osalta ja samalla taata korkea turvallisuustaso EU:n kansalaisille.

2 Ehdotuksen pääasiallinen sisältö

Asedirektiivin määritelmiin (artikla 1) esitetään joitain muutoksia. Aseiden olennaisiin osiin koskeviin määritelmiin lisätään äänenvaimentimet. Lisäksi välittäjät (brokers) eli ampuma-aseiden ostamiseen, myymiseen ja välittämiseen erikoistunut ammattikunta, joka auttaa ostajia ja myyjiä kaupankäynnissä, mutta ei itse välttämättä varastoi tai käsittele aseita, sisällytetään direktiivin soveltamisalaan. Myös uusia määritelmiä esitetään lisättäväksi. Ensinnäkin ääntä ja/tai valoa tuottavat merkinantoaseet, joita ovat esimerkiksi veneilyssä käytettävät valopistoolit, urheilukilpailujen lähetysaseet tai kaasuseet sekä seremonia- ja ääniaseet, joita ovat erilaiset seremonioissa, elokuvissa, teatterinäytöksissä tai televisiossa käytettävät paukkupatruunaaseet. Toiseksi replika-aseet, jotka ovat pikkutarkkoja kopioita alkuperäisestä esikuvastaan, mutta valmistettu niin, ettei niitä pystytä muuntamaan ampumaan patruunoita. Kolmanneksi direktiivissä esitetään määriteltäväksi deaktivoitujen, eli teknisillä muutostoimenpiteillä pysyvästi toimimattomiksi tehdyt ampuma-aseet, jotka siis jatkossa kuuluisivat myös direktiivin soveltamisalaan.

Asedirektiivin soveltamisalaa esitetään laajennettavaksi myös siten, että direktiiviä sovellettaisiin jatkossa myös asekeräilijöihin ja asealalla toimiviin sivistyksellisiin ja historiallisiin järjestöihin (artikla 2).

Artiklaan 4 esitetään entistä tarkempia säännöksiä ampuma-aseen ja sen osien merkinnästä. Artiklaan esitetään lisättäväksi myös maininta siitä, että jäsenvaltioiden on säädettävä, että ampuma-aseiden välittämisen (broker) harjoittaminen edellyttää lupaa samalla tavoin kuin aseiden kaupan tai valmistuksen harjoittaminen (dealer). Edelleen artiklassa esitetään tarkennuksia ampuma-aseita koskevien tietojen arkistointijärjestelmiin ja aseiden välittäjälle tule-

U 21/2015 vp

vaan velvollisuuteen pitää samanlaista rekisteriä kuin asekauppiaille jo nyt on. Muutenkin kautta koko direktiiviehdotuksen aseiden välittäjille asetetaan samat velvollisuudet kuin asekauppiaille.

Artiklassa 5 säädetään edellytyksistä, jotka luvanhakijan tulee täyttää voidakseen saada hallussapitoluvan ampuma-aseeseen. Uutena velvollisuutena ehdotetaan standardoitujen lääketieteellisten testien suorittamista aseluvan hakijoille ja luvan uusijoille. Testien sisällöstä ei tarkemmin todeta mitään.

Artiklassa 6 säädetään luokkaan A kuuluvien ampuma-aseiden (kielleyt ampuma-aseet) hankinnan ja hallussapidon kieltämisestä. Uutena velvollisuutena jäsenvaltioille esitetään, että takavarikoidut edellä mainittuun luokkaan kuuluvat aseet ja niiden ampumatarvikkeet tulee tuhota. Poikkeuksena tästä jäsenvaltiot voivat kuitenkin valtuuttaa tietyt sen alueella asealalla toimivat sivistykselliset ja historialliset järjestöt pitämään hallussa luokkaan A kuuluvia ampuma-aseita, jotka on hankittu ennen direktiivissä erikseen sovittua päivää edellyttäen, että kyseiset ampuma-aseet on deaktivoitu erikseen sovitulla tavalla. Muutoksena nykytilaan keräilijät eivät jatkossa saisi pitää hallussaan luokkaan A kuuluvia ampuma-aseita edes deaktivoituna. Luokkiin A, B ja C kuuluvien ampuma-aseiden, niiden osien ja ampumatarvikkeiden etäkauppa (distance communication) on jatkossa mahdollista vain asekauppiaille ja välittäjille. Jäsenvaltion tulee valvoa toimintaa tarkasti.

Artiklaan 7 esitetään lisättäväksi uusi säännös, jonka mukaan luvanvaraisiin ampuma-aseisiin voisi saada monivuotisen hankinta- ja hallussapitoluvan vain viideksi vuodeksi. Lupa voidaan uudistaa, jos edellytykset hallussapidolle ovat edelleen olemassa. On epäselvää koskeeko säännös vain uusia lupia vai pitääkö vanhatkin luvat muuttaa määräaikaisiksi. Muutenkin ehdotuksen sisältöön tulee saada lisäselvyyttä.

Asedirektiiviin esitetään lisättäväksi uusi artikla 10a, jonka mukaan jäsenvaltioiden tulisi varmistaa, että ääntä ja/tai valoa tuottavia merkinantoaseita ja seremonia- ja ääniaseita ei voida muuntaa ampuma-aseiksi. Komissio antaa tästä tekniset määritelmät.

Edelleen asedirektiiviin lisätään uusi artikla 10b, jonka mukaan jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten tulee varmistaa, ettei deaktivoituja aseita voida muuttaa takaisin toimiviksi aseiksi. Jäsenvaltioiden tulee antaa deaktivoinnista todistus tai edellyttää aseeseen tehtävää selkeästi erottuvaa merkintää, että ase on tehty toimimattomaksi. Komissio antaa deaktivointia varten standardit ja tekniikat, joilla varmistetaan, että deaktivoitua asetta ei enää voi muuttaa toimivaksi.

Artiklaan 13 lisätään jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille velvollisuus vaihtaa tietoa toisten jäsenvaltioiden viranomaisten kanssa aseiden siirroista ja evätyistä aseluvista. Lisäksi komissiolle annettaisiin oikeus hyväksyä näistä asioista delegoituja säädöksiä.

Artiklassa 13a säädettäisiin edellytyksistä, joiden nojalla komissio voi hyväksyä delegoituja säädöksiä. Asedirektiiviin lisättäisiin uusi artikla 13b, jossa säädettäisiin komissiota avustavasta komiteasta.

Artiklan 17 mukaan komission tulisi antaa joka viides vuosi direktiivin soveltamisesta raportti Euroopan parlamentille ja neuvostolle. Ensimmäinen raportti tulisi kuitenkin antaa jo kahden vuoden kuluessa direktiivin voimaantulosta.

Asedirektiivin liitettä II esitetään muutettavaksi siten, että A-luokkaan (kielleyt ampuma-aseet) lisätään

U 21/2015 vp

- 1) sarjatuliaseet, jotka on muutettu ampumaan itselataavaa kertatulta
- 2) lippaalliset, itselataavaa kertatulta ampuvat siviilikäyttöön valmistetut aseet, jotka ulkonäöltään muistuttavat sotilaskäytössä olevaa sarjatuliasetta
- 3) A-luokkaan kuuluvat aseet myös sen jälkeen, kun ne on deaktivoitu

B-luokasta (luvanvaraiset ampuma-aseet) poistetaan lippaalliset itselataavaa kertatulta ampuvat siviilikäyttöön valmistetut aseet, jotka muistuttavat sarjatuliasetta, koska ne esitetään siirrettäväksi A-luokkaan.

C-luokkaan (ampuma-aseet, joista on tehtävä ilmoitus) lisätään ääntä ja/tai valoa tuottavat merkinantoaseet, seremonia- ja ääniaseet ja replika-aseet. Lisäksi tähän luokkaan kuuluisivat kaikki B-luokan ja C-luokasta kohdissa 1 - 5 mainitut aseet sen jälkeen, kun ne on deaktivoitu.

Jäsenvaltioiden tulee laittaa direktiivi kansallisesti täytäntöön myöhemmin sovittavan ajan kohdan jälkeen. Komission ehdotus on, että tämä aika olisi kolme kuukautta siitä, kun ehdotus on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä. Direktiivi tulee voimaan 20 päivän kuluttua sen julkaisemisesta Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

3 Ehdotuksen vaikutukset

Poikkeuksellisesti komission ehdotus ei sisällä vaikutusten arviointia.

3.1 Vaikutukset lainsäädäntöön

Asedirektiivi on kansallisesti täytäntöön pantu sisällyttämällä tarvittavat säännökset ampuma-aselakiin (1/1998). Näin ollen ampuma-aselakia tulee muuttaa siltä osin, kun direktiiviä muutetaan.

Mikäli muun muassa tietyt asetyypit tai aseiden toimintatavat kiellettäisiin tai hallussapitoluvista tulisi ehdotetulla tavalla määräaikaista, tulisi ampuma-aselakia muuttaa vastaamaan muutettua direktiiviä.

3.2 Taloudelliset vaikutukset

Direktiivistä aiheutuisi taloudellisia vaikutuksia niin kuluttajille, elinkeinotoiminnalle kuin viranomaisillekin.

Ampuma-aseen arvo muodostuu monesta tekijästä ja voi olla hyvinkin subjektiivinen näkemys. Joidenkin käsityönä huippuluokan puu- ja metallimateriaaleista tehtyjen aseiden arvo säilyy tai jopa nousee, kun taas tavallisen käyttöaseen hinta yleensä laskee tekniseen toimivuuteen ja ulkonäköön vaikuttavan kulumisen vuoksi. Aseen hintaan vaikuttavat asemallin ja kaliiperin yleisyys sekä mahdollisuus saada aseelle hallussapitolupa. Sellaisen vanhan aseeseen, jolle ei saa tehdastekoisia patruunoita, tai jolle ei ole metsästettävää riistaa tai muuta hyväksyttävää käyttötarkoitusta ja siten huonot edellytykset saada hankkimis- ja hallussapitolupa, arvo on usein hyvin alhainen.

Jonkin asetyypin kieltäminen yleensä romahduttaa sentyyppisten aseiden arvon laillisilla markkinoilla, koska hallussapitolupia on vaikea tai mahdoton saada. Näin on käynyt Suomesakin pistooleille ja revolvereille, joiden kauppa on käytännössä tyrehtynyt ja käytettyjen aseiden myyntihinnat ja -määrät ovat erittäin pieniä. Siten on selvää, että direktiivin hyväksymisen vuoksi kielletyksi muuttuvien aseiden arvo romahtaisi, jolloin yksityishenkilöiden ja asekaupan taloudelliset menetykset olisivat huomattavia (tällaisia aseita on harrastajilla noin 21 000 kappaletta).

Deaktivointi yleensä tuhoaa aseiden museaalisen tai keräilyllisen arvon, mutta aseella voi silti olla omistajalleen muuta arvoa. Jo pelkkä deaktivointi maksaa teettäjälleen vähintään 100 - 150 euroa, mutta taitavasti deaktivoitu ase voi olla haluttu koriste-esine, jonka hankintahinta on useita satoja tai tuhansia euroja. Maassa olevien deaktivoitujen aseiden määrää on vaikea arvioida, koska suurinta osaa niistä ei ole tarvinnut rekisteröidä. Vähäinen määrä ampumaselein muutoksen jälkeen deaktivoituja aseita löytyy asetietojärjestelmästä. Joka tapauksessa puhutaan tuhansista deaktivoituista ampumaseista, joiden olinpaikka ei ole tiedossa.

On hyvin vaikea arvioida, mitä tulisi maksamaan operaatio, jossa ampumaseiden omistajilta lunastetaan valtiolle aseet, joiden hallussapito on tehty lainsäädännön muutoksella laittomaksi. Aseilla ei ole myyntiarvoa Suomessa eikä tässä tapauksessa muissakaan Euroopan maissa, koska kukaan ei voi saada niihin enää hankkimislupia. Jos ampumaseita voisi edelleen luvitaa, niillä olisi joku markkinahinta, joka määräytyy kunnan, varusteiden, yleisyyden, haluttavuuden, saatavuuden, lupakäytäntöjen jne. perusteella. Suomessa on luvallisia itselataavaa kertatulta ampuvia kiväärejä noin 21 000 kappaletta. Jos sääntely ulotetaan myös itselataavaa kertatulta ampuviin haulikoihin, niitä on lisäksi noin 50 000 kappaletta. Tyypillisen, esimerkiksi reserviläistoiminnassa käytettävän kiväärin hankintahinta voi vaihdella 500 ja 3500 euron välillä, mutta olla huomattavasti enemmänkin.

Asetyyppien kieltämisen myötä muuttuisivat käytännössä arvottomiksi ampumaseeseen hankitut lupaa vaatimattomat lisälaitteet, kuten erilaiset tähtäimet, varustekiskot, säätöperät, lisäkahvat, valaisimet, kotelot, kanto- ja kuljetusjärjestelmät sekä puhdistus- ja huoltovälineet. Tällaisten lisävarusteiden yhteenlaskettu hankintahinta ylittää helposti pelkän ampumaseen hankintahinnan. Laadukas toiminnallisessa ammunassa käytettävä kiikaritähtäin maksaa 2000 - 3000 euroa, eikä se välttämättä sovellu hyvin esimerkiksi metsästyksen.

Kuluttajille aiheutuisi lisäksi kustannuksia lupamenettelyyn liittyvästä lääkärintarkastuksesta. Myös ampumaseiden, niiden osien ja ampumatarvikkeiden etäkaupan kieltäminen aiheuttaisi kuluttajille kustannuksia ja se asettaisi kuluttajat eriarvoiseen asemaan asuinpaikkakunnan mukaan.

Asekauppiaille ja välittäjille aiheutuisi tulonmenetyksiä, kun tiettyjä kiellettyjä aseita ei enää voisi myydä. Edelleen deaktivoitujen aseiden muuttuminen luvanvaraiseksi vähentäisi heidän tulojaan, sillä on odotettavissa, että niiden kysyntä vähenisi lupamenettelyn johdosta. Välittäjille aiheutuisi ylimääräisiä kustannuksia ja hallinnollista taakkaa myös rekisterinpitovelvollisuudesta.

Viranomaisille aiheutuisi kustannuksia rekisteröintivelvoitteen laajentumisesta, mikä edellyttäisi tietojärjestelmien päivittämistä ja mahdollisten uusien järjestelmien hankkimista.

3.3 Vaikutukset puolustuskykyyn

Direktiivi vaikuttaisi Suomen puolustuskykyyn.

Suomen sotilaallinen puolustus perustuu yliseen asevelvollisuuteen ja osaavaan reserviin. Reservin vapaaehtoistoiminta on nyt ja tulevaisuudessa yksi maanpuolustuksemme peruspilareista. Vapaaehtoisen maanpuolustuksen merkitys on maanpuolustustahdon ja maanpuolustustaitojen ylläpitämisessä keskeinen. Vapaaehtoinen maanpuolustus eri muotoineen on kustannustehokas keino rakentaa sotilaallista suorituskykyä ja kokonaisturvallisuutta. Vapaaehtoinen maanpuolustustoiminta tukee keskeisesti suorituskykyisen reservin ylläpitämistä. Toiminnan kautta annetaan Maanpuolustuskoulutusyhdistyksessä sotilaallista koulutusta vuonna 2015 noin 80 000 vuorokautta noin 28 000 reserviläiselle. Tämä koulutus tukee suoraan maamme puolustusta ja kouluttaa reserviä, jonka merkitys sodan ajan joukoissa on ratkaiseva. Komission ehdotus vaikuttaisi merkittävästi vapaaehtoisten maanpuolustustoiminnan järjestelyedellytyksiin eikä se ole direktiivin perimmäinen tarkoitus. Reserviläisammunnat ovat tärkeä osa reserviläisten vapaaehtoista toimintaa ja pahimmillaan direktiivi lopettaisi reserviläisammunnat nyky muodossaan kokonaan. Tällä olisi suora vaikutus reservimme osaamiseen, mutta myös maanpuolustustahtoon.

4 Ahvenanmaan asema

Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 27 §:n 27 kohdan mukaan valtakunnalla on lainsäädäntövalta asioissa, jotka koskevat ampuma-aseita ja ampumatarvikkeita.

5 Euroopan unionin oikeuden mukainen oikeusperusta ja päätöksentekomenettely sekä toissijaisuusperiaate

Direktiiviehdotus on annettu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen artiklan 114 nojalla. Myös alkuperäinen asedirektiivi on annettu saman oikeusperustan nojalla.

Ehdotuksen tavoitteena on torjua vakavaa ja järjestäytynyttä rikollisuutta sekä terrorismia, joissa ampuma-aseiden käyttö on yleistä. Vakava ja järjestäytynyt rikollisuus sekä terrorismi ovat luonteeltaan rajat ylittäviä vaikuttaen useampaan kuin yhteen Euroopan unionin jäsenvaltioon. Tästä johtuen jäsenvaltio yksin ei voi niitä riittävän tehokkaasti torjua. Euroopan unionin laajuisella yhteistyöllä saadaan aikaan tehokkaita tuloksia. Asedirektiivillä pyritään jäsenvaltioissa saamaan aikaan tietty, yhtenäinen kehikko ampuma-aseiden osalta, jolloin rikolliset eivät voi käyttää hyväksi jäsenvaltioiden erilaisia, kansallisia lainsäädäntöjä aseiden hankinnassa.

Valtioneuvosto pitää ehdotusta toissijaisuusperiaatteen mukaisena.

6 Ehdotuksen kansallinen käsittely ja käsittely Euroopan unionissa

Direktiiviehdotus on käsitelty oikeus- ja sisäasiat -jaoston (EU7) sekä sisämarkkinat -jaoston (EU8) kirjallisessa menettelyssä.

Direktiiviehdotus oli lyhyesti esillä epävirallisessa oikeus- ja sisäasioiden neuvostossa 20. marraskuuta. Ehdotusta käsitellään neuvoston yleisten asioiden ml. arviointi -työryhmässä (GENVAL). Ensimmäinen kokous pidettiin 26. marraskuuta 2015.

Euroopan parlamentti ei ole vielä käsitellyt ehdotusta.

7 Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto suhtautuu myönteisesti Euroopan unionin yhteiseen toimintaan vakavan järjestyneen rikollisuuden ja terrorismin torjunnassa. Valtioneuvosto pitää tärkeänä tehokasta puuttumista Euroopan laittomiin asevirtoihin ja tukee tavoitteita vähentää kolmansista maista peräisin olevien laittomien ampuma-aseiden uhkaa ja ylipäänsä aseiden kulkeutumista rikollisten käsiin. Valtioneuvosto kannattaa pyrkimystä vahvistaa asekaupan valvontaa ja yhtenäistää EU:n ampuma-aselainsäädäntöä, mikä omalta osaltaan vahvistaa kansalaisten turvallisuutta. Esitys sisältää useita parannuksia voimassaolevaan ampuma-asedirektiiviin. Nykytilanteessa on tärkeää, että komission esitykselle annetaan tuki, mutta samalla voidaan kiinnittää huomiota Suomen erityispiirteisiin.

Valtioneuvosto pitää kannatettavana komission ehdotuksia ampuma-aseita koskevan tietojenvaihdon tehostamisesta jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten kesken. On tärkeää, että tietoja vaihdetaan myös evätyistä ampuma-aseluvista. Tällaisessa tietojenvaihdossa tulee täysimääräisesti noudattaa tietosuojaa ja yksityisyyttä koskevia samoin kuin muitakin perus- ja ihmisoikeuksia.

Ehdotuksen mukaan lippaallisten itselataavaa kertatulta ampuvien siviilikäyttöön valmistettujen ampuma-aseiden, jotka muistuttavat sarjatuliaseita, hankinta ja hallussapito kiellettäisiin yksityishenkilöiltä myös deaktivoituna. Tällainen kieltäminen voimaantulleessaan lopettaisi Suomessa nykymuotoisen, omaehtoisen ja omakustanteiseen maanpuolustuskyvyn ylläpitoon liittyvän reserviläistoiminnan, koska ampumataito on merkittävä osa reservin suorituskykyä. Kiellolla olisi siten huomattavaa maanpuolustuksellista merkitystä. Itselataavia kertatulta ampuvia kiväärejä on Suomessa noin 21 000 ja niistä osaa käytetään sovelletussa reserviläisammunnassa (SRA) ja osaa muihin tarkoituksiin, ml. metsästyksen. Sen sijaan itselataavia kertatulta ampuvia haulikoita on Suomessa noin 50 000. Niitä voidaan käyttää sovelletussa reserviläisammunnassa vain hyvin vähäisessä määrin. Reserviläisyhdistyksiin kuuluu tällä hetkellä Suomessa noin 90 000 henkilöä, joista osa harrastaa sovellettua reserviläisammuntaa sekä palvelusammuntaa. Kyseisten aseiden kieltäminen lopettaisi kokonaan myös nykymuotoisen practical-ammunnan harrastamisen, millä olisi vaikutusta useaan tuhanteen henkilöön. Valtioneuvosto katsookin, että kyseinen kohta tulisi poistaa direktiivistä tai vähintään sen osalta tulisi direktiiviin saada kansallinen poikkeusmahdollisuus jäsenvaltion kansallisen turvallisuuden ylläpitoon liittyvän ampuma-asetoiminnan, kuten reserviläistoiminnan mahdollistamiseksi.

Valtioneuvosto pitää ongelmallisena myös kiellon hallinnollisia seuraamuksia, sillä kyseiset ampuma-aseet, myös deaktivoituna, tulisi kerätä pois. Deaktivoitujen ampuma-aseiden ei ole rekisterissä, joten niiden pois kerääminen kestäisi vuosia eikä välttämättä täysin onnistuisi. Aseluvat ja -ilmoitukset rahoitetaan maksutuloilla. Valtioneuvoston mielestä neuvottelujen kuluessa tulee selvittää se, mikä on juuri hyväksytyin deaktivoitiasetuksen merkitys deaktivoitujen ampuma-aseiden aiheuttamien ongelmien torjunnassa, ennen kuin ampuma-asedirektiiviin sisällytetään näin pitkälle meneviä säännöksiä deaktivoituista aseista.

Valtioneuvosto on valmis hyväksymään ampuma-aseiden, aseiden osien ja ampumatarvikkeiden etäkaupan rajoittamisen siten, että se olisi mahdollista tiukkojen edellytysten mukaisesti vain välittäjien tai asekauppiain ja yksityishenkilöiden välillä. Yksityishenkilöiden välisen etäkaupan rajoittaminen on hyväksyttävissä, mikäli yksityishenkilölle jää mahdollisuus myydä laillisesti hallussa pitämiään ampuma-aseita asekaupan tai välittäjän myyntipaikan kautta.

Erityisesti tulisi kiinnittää huomiota laittomien aseiden kauppaan puuttumiseen sekä asevälittäjien toiminnan valvontaan. Yksityisten henkilöiden jo hallussa pitämien ampuma-aseiden kulkeutuminen rikollisille ja terroristisiin tarkoituksiin on vähäistä. Pääasialliset hankinta-

kanavat laittomiin tarkoituksiin ovat laittomat asevälittäjät ja kriisialueilla terroristien harjoittama kansainvälinen asekauppa. Paras keino terroristien aseiden saannin vähentämiseen on tehokas ulkorajojen valvonta ja nimenomaan asekaupan valvonta. Myös jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välisen ja niiden ja unionin asianomaisten virastojen välisen tiedon vaihdon parantaminen laittomista ampuma-aseista tehostaisi laittomien aseiden kaupan ja välityksen torjuntaa.

Asedirektiivin 6 artiklan ehdotus takavarikoitujen A-luokan aseiden tuhoamiseksi yksinomaista keinona ei ole kannatettava, vaan vaihtoehtona voisi olla esimerkiksi aseiden ottaminen valtion käyttöön. Eri vaihtoehtoja ja niiden vaikutusta perustuslain säännösten, kuten omaisuuden suojan ja valtion korvausvelvollisuuden, kannalta on kuitenkin arvioitava jatkovalmistelussa tarkemmin erikseen. Lainsäädäntömuutoksella laittomaksi muuttuvien ampuma-aseiden arvon aleneminen olisi arviolta 60 miljoonaa euroa ja tuhoamiskustannukset viranomaistoimin toteutettuna enintään 1,5 miljoonaa euroa.

A-luokan ampuma-aseiden hankkiminen ja hallussapito tulisi jatkossakin voida mahdollistaa maanpuolustuksellisiin tarkoituksiin tällaista toimintaa harjoittaville yhteisöille ja yhdistyksille, joiden toiminta on jäsenvaltion viranomaisten valvomaa ja auktorisoimaa. Erityinen ongelma EU-tasolla on sarjatuliaseiden kulkeutuminen terrorististien ja muiden rikollisten käsiin, jota on tapahtunut erityisesti Balkanin alueen kautta sekä erilaisten asevälittäjien kautta.